

PARAULES DE VIDA

Dies d'esperança

El començament del mes de novembre, amb la celebració de la solemnitat de tots els sants i la commemoració dels fidels difunts, està marcat pel record dels germans que ens han deixat. Encara que els cristians hem de pregar perquè tots se salven, espontàniament recordem amb especial afecte aquelles persones que han passat per la nostra vida, que ens han estimat i de les quals Déu s'ha servit per a mostrar-nos el seu amor de Pare i revelar-nos la nostra condició de fills seus: els pares, familiars, amics, sacerdots que han sigut importants en les nostres vides, creients el testimoni dels quals ha estat un exemple per a la nostra fe... Sens dubte el que cadascuna d'aquestes persones ha significat per a nosaltres ens ve a la memòria.

Per a ajudar-los a viure cristianament aquests dies els vaig a recordar dos esdeveniments de la vida de sant Agustí, que ell mateix conta en les seues *Confessions*. En el llibre V, capítol XIII, el sant bisbe d'Hipona narra que quan encara no era cristià, en arribar a Milà va visitar el bisbe Ambrós, el qual el va rebre paternalment. «Jo (diu Agustí) vaig començar a estimar-lo; al principi no certament com a doctor de la veritat..., sinó com a home benvolent amb mi». No obstant això, mirant

la història de la seua vida quan havia arribat a la fe, el record del gran bisbe de Milà el mou a tornar-se cap a Déu amb unes paraules que amaguen una profunda gratitud: «A ell era jo conduït per tu sense saber-ho, per a ser per ell conduït a tu sabent-ho.»

El record dels difunts, que aquests dies vivim d'una manera més intensa, hauria de caracteritzar-se per aquesta gratitud nascuda de la fe. Mai ha d'esborrar-se en el nostre cor l'afecte a ells pel seu amor envers nosaltres. Però, sobretot, hauria de ser un record ple d'agraïment a Déu perquè, al

llarg de la nostra vida, se serveix de les persones que ens va posant en el camí per a conduir-nos a Ell.

El segon episodi el trobem en el llibre IX, capítol XI. Quan de tornada a la Pàtria estan esperant en el port d'Òstia per a embarcar, sa mare emmalalteix greument i, sentint que s'acosta l'hora de la mort, els diu a ell i al seu germà: «enterreu aquí la vostra mare». Agustí ens descriu la seua reacció i la del seu germà: «Jo callava i frenava el plor, mes el meu germà va dir no sé quines paraules, amb les que pareixia desitjar-li com a cosa més feliç morir en la pàtria i no en terres llunyanes». La resposta de santa Mònica ens mostra el cor d'una dona creient: «enterreu aquest cos en qualsevol

part, no us amoïneu gens per tenir-ne cura; sols us demano una cosa: que us recordeu de mi davant l'altar del Senyor onsevol que vos trobareu.»

La memòria dels nostres germans difunts ha de ser un record creient i, per tant, orant. No consisteix només en què nosaltres els portem a la memòria, sinó en demanar a Déu que Ell també es recorde d'ells per a portar-los al goig de la seua presència.

Amb la meua benedicció i afecte.

† **Enrique Benavent Vidal**
Bisbe de Tortosa

APUNTS PER A L'ANÀLISI

Política?

¿H a d'implicar-se un cristià en els plets polítics que polaritzen la societat? M'ho pregunto aquests dies en què el conflicte territorial entre Catalunya i Espanya arriba al seu zenit.

Una pregunta semblant li fan a Jesús els fariseus. «És lícit pagar el tribut al Cèsar». En el fons d'aquesta pregunta, no ho oblidéssim, hi havia la gran tensió entre els jueus oprimits i els seus dominadors, els romans. La resposta és subtil: «Al Cèsar el que és del Cèsar i a Déu el que és de Déu» (Mt 22,15-21). Jesús ve a dir-nos: «El que és real-

ment important de la meua presència entre vosaltres és la fe, no la política.»

L'especificitat de la fe és la pregària; i la charitas: l'amor als altres. Un amor que no té fronteres polítiques, ja que implica el reconeixement d'aquells personatges que el poble jueu temia o rebutjava. El centurió, que equival a les forces d'ocupació. El públicà, que recapta els impostos de l'odiosa administració imperial. Els samaritans: els veïns més odiats. De les diverses escenes evangèliques a què al·ludeixo es desprèn que l'amor cristià implica sempre el reconeixement de l'altre.

L'empatia amb l'altre: sigui qui sigui, pensi com pensi.

Goso concretar què significaria aquesta mirada cristiana sobre el cas que ens ocupa: el cristianisme ens empeny a propugnar un reconeixement clar per part d'Espanya de la identitat catalana, que se sent mal reconeguda, injustament tractada. I alhora, el cristianisme ens empeny a vetllar per tal que la batalla pel reconeixement de la identitat catalana no provoqui en la nostra societat rebuig o divisions internes.

Antoni Puigverd

PALABRAS DE VIDA

Días de esperanza

El comienzo del mes de noviembre, con la celebración de la solemnidad de todos los santos y la conmemoración de los fieles difuntos, está marcado por el recuerdo de los hermanos que nos han dejado. Aunque los cristianos debemos orar para que todos se salven, espontáneamente recordamos con especial afecto a aquellas personas que han pasado por nuestra vida, que nos han amado y de las cuales Dios se ha servido para mostrarnos su amor de Padre y revelarnos nuestra condición de hijos suyos: los padres, familiares, amigos, sacerdotes que han sido importantes en nuestras vidas, creyentes cuyo testimonio ha sido un ejemplo para nuestra fe... Sin duda alguna, lo que cada una de estas personas ha significado para nosotros nos viene a la memoria.

Para ayudarles a vivir cristianamente estos días les voy a recordar dos acontecimientos de la vida que san Agustín, que él mismo cuenta en sus *Confesiones*. En el libro V, capítulo XIII, el santo obispo de Hipona narra que cuando todavía no era cristiano, al llegar a Milán visitó al obispo Ambrosio, quien le recibió paternalmente. «Yo (dice Agustín) comencé a amarle; al principio no ciertamente como a doctor de la verdad..., sino como a un hombre afable conmigo». Sin embargo, mirando la historia de su vida cuando había llegado a la fe, el recuerdo del gran obispo de Milán le mueve a volverse hacia Dios con unas palabras que esconden una profunda gratitud: «A él era yo conducido por ti sin saberlo, para ser por él conducido a ti sabiéndolo.»

El recuerdo de los difuntos que estos días vivimos de una manera más intensa, debería caracterizarse por esta gratitud nacida de la fe. Nunca debe borrarse en nuestro corazón el afecto a ellos por su amor hacia nosotros. Pero sobre todo, tendría que ser un recuerdo lleno de agradecimiento a Dios, porque a lo largo de nuestra vida, se sirve de las personas que nos va poniendo en el camino para llevarnos a Él.

El segundo episodio lo encontramos en el libro IX, capítulo XI. Cuando de regreso a la Patria están esperando en el puerto de Ostia para embarcar, su madre enferma gravemente y, sintiendo que se acerca la hora de la muerte, les dice a él y a su hermano: «enterrad aquí a vuestra madre». Agustín nos describe su reacción y la de su hermano: «Yo callaba y frenaba el llanto, mas mi hermano dijo no sé qué palabras, con las que parecía desearle como cosa más feliz morir en la patria y no en tierras lejanas». La respuesta de santa Mónica nos muestra el corazón de una mujer creyente: «enterrad este cuerpo en cualquier parte, ni os preocupe más su cuidado; solamente os ruego que os acordéis de mí ante el altar del Señor dondequiera que os hallareis».

La memoria de nuestros hermanos difuntos ha de ser un recuerdo creyente y, por tanto, orante. No consiste sólo en que nosotros los traigamos a la memoria, sino en que pidamos a Dios que Él también se acuerde de ellos para llevarlos al gozo de su presencia.

Con mi bendición y afecto.

† Enrique Benavent Vidal
Obispo de Tortosa

Lliurament d'un pin commemoratiu a les que porten el nom de Cinta i presentació dels xiquets i xiquetes a la Mare de Déu

El diumenge 10 de setembre, a les 10.30 h, tingué lloc al claustre de la Catedral, el lliurament d'un pin commemoratiu amb el lema «Jo Cinta», a totes les dones que porten el nom de Cinta. També es lliurà als pares dels xiquets i xiquetes que havien de ser presentats a la Mare de Déu, un llibret acreditatiu amb les dades.

A les 11 h van entrar en processó a la capella de la Cinta, el prior, Mn. José M.ª Membrado, amb la relíquia de la Cinta, els membres de la Reial Arxiconfraria i de la Cort d'Honor. Tot seguit, la presidenta i vicepresidenta de la Cort d'Honor van fer entrega d'un humeral per portar el reliquiari i, a continuació, la Sra. Maria Cinta Audí, capeller de la Reial Arxiconfraria de la Mare de Déu de la Cinta, digué unes paraules de benvinguda.

Després els pares i mares que portaven els seus fills i filles per presentar-los a la Mare de Déu, van passar a la part de davant de la Capella. Mn. Membrado va llegir la pregària dels pares i els pares amb veu baixa també van recitar-la. A continuació

van ser presentats els xiquets i xiquetes a la Mare Déu i tot seguit van venerar la relíquia.

La presentació dels xiquets i xiquetes fou com sempre, una celebració molt reeixida i molt ben preparada per la Cort d'Honor.

Maria Joana Querol

Pelegrinatge de la parròquia de Santa Bàrbara al Santuari de Fàtima

La parròquia de Santa Bàrbara (Montsià), per 15è any, ha organitzat el pelegrinatge parroquial que, enguany, l'ha dut a visitar la par-

ròquia de Santa Bàrbara de Sòria i a Fàtima en el centenari de les aparicions i en el seu Any Jubilar (1917-2017).

El grup integrat per persones de Santa Bàrbara, el Mas de Barberans, Masdenverge, Ulldecona, Amposta i Morella, ens vam dirigir el 8 de setembre cap a Sòria on vam celebrar l'Eucaristia a la seva església de Santa Bàrbara. Després vam anar a Salamanca on vàrem fer nit i visitar la seva Catedral. Al vespre, ens dirigírem a Fàtima on vam poder gaudir de tres dies meravellosos. Durant aquests dies férem la missa a la Capella de les Aparicions i participàrem al rosari i processó de les candeles. Tota una manera de retrobar-nos amb la fe que ens regalen els tres pastorets!

A. Arasa

TWITTER DEL PAPA FRANCESC

@Pontifex: «El Senyor no ens deixa orfes: tenim una Mare, la mateixa que Jesús. Maria té cura de tots nosaltres i ens defensa sempre» (15 de setembre).

@Pontifex: «Cal una acció global per afrontar a la vegada la reducció de la contaminació i el desenvolupament dels països pobres» (18 de setembre).

@Pontifex: «Com més està Jesús al centre de la nostra vida, més ens fa sortir de nosaltres mateixos i ens fa més propers als altres» (18 de setembre).

@Pontifex: «Treballem junts per trobar solucions per als pobres, refugiats, víctimes de les esclavitats modernes i per promoure la pau» (19 de setembre).

Celebració del Dia Mundial de l'Alzheimer

Com a cloenda dels actes celebrats amb motiu del Dia Mundial de l'Alzheimer, el divendres 22, se celebrà a les 18 h una Eucaristia a la parròquia Mare de Déu dels Dolors de Tortosa, recordant els afectats per aquesta malaltia que han passat ja a la Casa del Pare. Fou presidida pel Sr. Bisbe, Mons. Enrique Benavent.

La Sra. Anna Algueró, presidenta d'AFATE, va fer la monició d'entrada, amb el record dels malalts i famílies que han deixat una bona empremta en les nostres vides.

El Sr. Bisbe en l'homília ens digué: «L'Evangeli que acabem d'escoltar ens porta a una esperança i sembla bones actituds. Quan sabem que una persona passa per la prova de la malaltia o algú de la seua família, hem de sembrar esperança. De vegades davant el sofriment sembla que ens deixem vèncer per la temptació. L'Evangeli ens parla de Maria Magdalena, era una persona sense esperança, però quan va sentir el Senyor, se li va obrir un nou horitzó i una llum d'esperança. En tota situació de màxima pobresa, és el moment del màxim amor de Déu. Que la Mare de Déu ens anime i ens console a seguir amb fe el camí de la nostra vida.»

Durant l'acció de gràcies després de la comunió, la Sra. Carme Brull de l'Ametlla de Mar, cantà l'*Ave Maria* de Schubert. En acabar l'Eucaristia, el Sr. Enric Panisello, músic i terapeuta dels tallers de l'Alzheimer de Tortosa, acompanyat de la guitarra, cantà algunes cançons. I per finalitzar, vam compartir un berenar.

Maria Joana Querol

GERMANOR 2017

Germanor

En una visita a una comunitat parroquial a la Chiquitania (Bolívia) un dels aspectes que més ens va cridar l'atenció va ser el fet que Càritas diocesana de Ñuflo de Chaves s'estava encarregant de la reconstrucció de les cases destruïdes per unes inundacions catastròfiques que havien passat en una de les zones de la Prelatura. Els diners per a la reconstrucció pervenien d'ajuts internacionals i arribaven mitjançant el govern bolivià. Com era possible que Càritas, una entitat d'Església, s'encarregués de la coordinació d'aquelles obres si els diners pervenien d'ajuts oficials?

La resposta és molt senzilla: en aquella zona del món l'Església era l'única entitat fiable perquè no destinava els diners al propi enriquiment i, a més, es multiplicaven els efectes beneficiosos que acabaven tenint aquells diners. Els religiosos i les religioses eren les úniques persones de les que es fiaven els governants de torn a Bolívia i, per això, els van confiar la delicada missió de dirigir la reconstrucció de diversos pobles.

Aquesta anècdota és només una de les moltes que podríem compar-

tir, també en trobaríem a les nostres terres, i ens ha de portar a comprendre que l'Església catòlica ha d'estar present a tot arreu i tots hem de procurar col·laborar perquè hi sigui.

Els missioners que eren allà es mantenen gràcies als ajuts de l'Església alemanya i d'altres països europeus. La gent de Bolívia no tenia els mitjans per mantenir la seua Església i era des de fora com ho podien aconseguir.

Entre nosaltres també és necessària la presència de l'Església catòlica, no cal demostrar-ho, prou que ho sabem, però no podem oblidar que és necessari que tots els creients ens responsabilitzem del seu manteniment a nivell pastoral i econòmic.

Si el fet de ser responsables en el manteniment de la nostra Església ha de ser permanent, durant el mes de novembre ho hem de tenir molt més present que durant la resta de l'any.

El dia 12 se celebra el dia de Germanor, el dia en el que se'ns recorda especialment que tots ens hem de comprometre en el dia a dia de l'Església.

AGENDA

- **Dijous 2 de novembre**, Tortosa, cementeri, a les 10 h, Missa.
- **Divendres 3**, Alcanar, a les 19 h, confirmacions.
- **Dissabte 4**, Seminari, inici curs de mestres i professors de Religió. / Seminari, Jornada Diocesana de Càritas. / Tortosa, Parròquia de la Mare de Déu dels Dolors, a les 19.30 h, confirmacions.
- **Diumenge 5**, Benicarló, Parròquia de Santa Maria del Mar, a les 12 h, confirmacions, les tres parròquies conjuntament. / Tortosa, Parròquia de la Mare de Déu del Roser, a les 18 h, celebració de rebuda de la imatge pelegrina de la Mare de Déu de Fàtima.

LECTURES DE LA MISSA DIÀRIA I SANTORAL

30. ■ Dilluns (lit. hores: 2a setm.) [Rm 8,12-17 / Sl 67 / Lc 13,10-17]. Sant Marcel, centurió romà, i els seus fills Claudi, Rupert i Victori, mrs.; santa Eutròpia, mr.; santa Zenòbia, mr.

31. ■ Dimarts [Rm 8,18-25 / Sl 125 / Lc 13,18-21]. Sant Alfons (Alonso) Rodríguez, religiós jesuïta castellà, mort a Palma de Mallorca; sant Quintí, mr.; santa Lucil·la, vg. i mr.

NOVEMBRE

1. □ Dimecres [Ap 7,2-4.9-14 / Sl 23 / 1Jo 3,1-3 / Mt 5,1-12a]. Tots sants.

2. ■ Dijous [Lectures a escollir de la missa de difunts]. Commemoració de tots els fidels difunts.

3. ■ Divendres [Rm 9,1-5 / Sl 147 / Lc 14,1-6]. □ *Urgell*: Sant Ermengol (†1035), bisbe d'Urgell; sant Martí de Porres (1579-1639), rel. dominicà de Lima; sant Pere Almató, prev. dominicà i mr. a Indoxina (1861), nat a Sant Feliu Sasserra (Lluçanès); santa Silvia, mare de Gregori el Gran; sant Malaquies (1094-1148), bisbe d'Armagh. Els innombrables màrtirs de Saragosa.

4. □ Dissabte [Rm 11,1-2a.11-12.25-29 / Sl 93 / Lc 14,1.7-11].

Sant Carles Borromeu (1538-1584), bisbe de Milà, cardenal; sants Vidal i Agrícola, mrs.; sant Fèlix de Valois, prev., cofund. Trinitaris (OSST, 1198); santa Modesta, vg.

5. ■ Diumenge vinent, XXXI de durant l'any (lit. hores: 3a setm.) [Mt 1,14b-2,2b.8-10 / Sl 130 / 1Te 2,7b-9.13 / Mt 23,1-12]. Sant Zacaries i santa Elisabet (o Isabel), pares de Joan Baptista; santa Àngela de la Creu, vg. i fund. Germanes de la Creu a Sevilla; beata Maria Ràfols i Bruna, rel., fund. Germanes de la Caritat de Sta. Anna (HCSA, 1825), nascuda al Molí de Rovira (Vilafranca del Penedès).

Diumenge XXX de durant l'any

COMENTARI

Dues cares d'una mateixa moneda

A bans Ex 19 presenta l'origen del Decàleg com a clàusules del Pacte amb el Déu Alliberador i Ex 20 en fa la primera presentació. Ara es concreta el tracte amb *els immigrants, la viuda, l'orfe, els pobres que viuen amb tu*.

Havent recordat que l'origen de la Comunitat és l'amor de Déu que *us ha escollit* (v. 4a), evoca Pau les circumstàncies de l'elecció divina a través de l'obra evangelitzadora de l'Apòstol.

Us anunciàvem l'Evangeli amb obres poderoses. Exteriorment ressona la veu de l'Apòstol; de fet actua la força de l'Esperit que porta a la fe.

Enmig de moltes tribulacions, amb joia: la unió paradoxal de *tribulacions i joia* no és per masoquisme sinó per la presència i acció de l'Esperit Sant, font de *goig/joia* (Ga 5,22) imitant així la trajectòria de Crist.

El camí recorregut de fidelitat a Crist porta a la meta escatològica: *esperar del cel Jesús que Ell ressuscità i ens salvarà del càstig en el Judici*. Els evangelitzats esdevenen evangelitzadors: *A través vostre ha ressonat la paraula del Senyor*.

Israel, al llarg de la història, desenvolupà una sèrie de més de 600 preceptes i un nombre incomputable de prohibicions buscant concretar les exigències del Decàleg davant les noves situacions socials que sorgien.

Així s'entén la pregunta del fariseu mestre de la Llei: *Quin és el manament més gran de la Llei?*, el que dóna consistència a tots els altres?

La resposta de Jesús concorda amb la pregària que tot bon israelita resa cada matí i vespre com a símbol de la seva fe en *el Senyor, el nostre Déu, que és l'Únic*: «*Estima el Senyor, el teu Déu*»; però no de qualsevol manera (una mica, algun cop..) sinó «*amb tot el cor, amb tota l'ànima, amb tot el pensament*». Ho fem així?

La gran novetat és l'afegit: *El segon és molt semblant: «Estima els altres com a tu mateix.»*

Perquè *qui no estima el seu germà, que veu, no pot estimar Déu, que no veu* (1Jn 4,20).

► Lectura del llibre de l'Èxode (Ex 22,20-26)

El Senyor diu: «No maltractis ni oprimeixis els immigrants, que també vosaltres vau ser immigrants al país d'Egipte. No maltractis cap viuda ni cap orfe: Si els maltractes i alcen a mi el seu clam, jo l'escoltaré i, encès d'indignació, us mataré amb l'espasa: les vostres dones quedaran viudes, i orfes els vostres fills. Si prestes diners a algú del meu poble, als pobres que viuen amb tu, no facis com els usurers: no li exigeixis els interessos. Si et quedes com a penyor el mantell d'algú, torna-l'hi abans no es pongui el sol. És tot el que té per abrigar-se, el mantell que l'embolcalla. Amb què dormirà? Si ell alça va a mi el seu clam, jo l'escoltaria, perquè sóc compassiu.»

► Salm responsorial (17)

R. *Us estimo, Senyor, vós m'enfortiu.*

Us estimo, Senyor, / vós m'enfortiu, / roca i muralla que em deslliura. R.

Déu meu, penyal on m'empari, / escut i força que em salva. / Rodejat d'adversaris delirants, / clamo al Senyor, / crido auxili d'entre els enemics. R.

Beneït sigui el Déu vivent, el meu penyal. / Beneïxo el Senyor que em salva. / «Ha donat grans victòries al seu rei, / ha mostrat l'amor que té al seu Ungit.» R.

► Lectura de la primera carta de sant Pau als cristians de Tessalònica (1Te 1,5c-10)

Germans, ja sabeu el que fem per vosaltres mentre érem a la vostra ciutat.

També vosaltres heu imitat el nostre exemple i el del Senyor, acollint la paraula de Déu enmig de moltes adversitats, plens del goig de l'Esperit Sant. Així heu estat un model per a tots els creients de Macedònia i d'Acaia, perquè, des de la vostra ciutat, s'ha estès el ressò de la paraula del Senyor. I no solament a Macedònia i a Acaia, pertot arreu parlen de la vostra conversió de manera que no ens cal afegir-hi res: ells mateixos contenen com va ser la nostra arribada entre vosaltres i com abandonàreu els ídols i us convertíreu a Déu per adorar només el Déu viu i veritable i esperar del cel Jesús, el seu Fill, que ell ressuscità d'entre els morts i que ens salvarà de la pena en el judici que ha de venir.

► Lectura de l'evangeli segons sant Mateu (Mt 22,34-40)

En aquell temps, quan els fariseus s'assabentaren que Jesús havia fet callar els fariseus, es tornaren a reunir, i un d'ells, mestre de la Llei, per provar-lo, li va fer aquesta pregunta: «Mestre, quin és el manament més gran de la Llei?» Jesús li contestà: «Estima el Senyor, el teu Déu, amb tot el cor, amb tota l'ànima, amb tot el pensament. Aquest és el manament més gran i el primer de tots. El segon és molt semblant: Estima els altres com a tu mateix. Tots els manaments escrits en els llibres de la Llei i dels Profetes vénen d'aquests dos.»

► Lectura del libro del Éxodo (Ex 22,20-26)

Esto dice el Señor: «No maltratarás ni oprimirás al emigrante, pues emigrante fuisteis vosotros en la tierra de Egipto. No explotarás a viudas ni a huérfanos. Si los explotas y gritan a mí, yo escucharé su clamor, se encenderá mi ira y os mataré a espada; vuestras mujeres quedarán viudas y vuestros hijos huérfanos. Si prestas dinero a alguien de mi pueblo, a un pobre que habita contigo, no serás con él un usurero cargándole intereses. Si tomas en prenda el manto de tu prójimo, se lo devolverás antes de ponerse el sol, porque no tiene otro vestido para cubrir su cuerpo, ¿y dónde, si no, se va a acostar? Si grita a mí, yo lo escucharé, porque yo soy compasivo.»

► Salmo responsorial (17)

R. *Yo te amo, Señor; tú eres mi fortaleza.*

Yo te amo, Señor; tú eres mi fortaleza; / Señor, mi roca, mi alcázar, mi libertador. R.

Dios mío, peña mía, refugio mío, / escudo mío, mi fuerza salvadora, mi baluarte. / Invoco al Señor de mi alabanza / y quedo libre de mis enemigos. R.

Viva el Señor, bendita sea mi Roca, / sea ensalzado mi Dios y Salvador: / Tú diste gran victoria a tu rey, / tuviste misericordia de tu ungi-do. R.

► Lectura de la primera carta del apóstol san Pablo a los Tesalonicenses (1Tes 1,5c-10)

Hermanos: Sabéis cómo nos comportamos entre vosotros para vuestro bien. Y vosotros seguisteis nuestro ejemplo y el del Señor, acogiendo la Palabra en medio de una gran tribulación, con la alegría del Espíritu Santo. Así llegasteis a ser un modelo para todos los creyentes de Macedonia y de Acaya. No sólo ha resonado la palabra del Señor en Macedonia y en Acaya desde vuestra comunidad, sino que además vuestra fe en Dios se ha difundido por doquier, de modo que nosotros no teníamos necesidad de explicar nada, ya que ellos mismos cuentan los detalles de la visita que os hicimos: cómo os convertisteis a Dios, abandonando los ídolos, para servir al Dios vivo y verdadero, y vivir aguardando la vuelta de su Hijo Jesús desde el cielo, a quien ha resucitado de entre los muertos y que nos libra del castigo futuro.

► Lectura del santo Evangelio según san Mateo (Mt 22,34-40)

En aquel tiempo, los fariseos, al oír que Jesús había hecho callar a los saduceos, se reunieron en un lugar y uno de ellos, un doctor de la ley, le preguntó para ponerlo a prueba: «Maestro, ¿cuál es el mandamiento principal de la ley?». Él le dijo: «Amarás al Señor tu Dios con todo tu corazón, con toda tu alma, con toda tu mente». Este mandamiento es el principal y el primero. El segundo es semejante a él: «Amarás a tu prójimo como a ti mismo». En estos dos mandamientos se sostienen toda la Ley y los Profetas.»